

Masterplan zorg en onderwijs arrangementen

Van idee tot plan tot realisatie

1. Voor welke doelgroep wil je zorg en onderwijs samenbrengen?

- a. bepaal de leeftijdscategorie of probleemcategorie (zie bijlage 1)
- b. welke doelgroepen heeft jouw samenwerkingsverband genoemd in hun plannen, kun je daarop aanhaken?
- c. maak een probleembeschrijving van de huidige situatie

2. Breng de problemen in kaart brengen (bijv. tlv's, thuiszitters, uitval, zorgconsumptie)

- a. Landelijke cijfers
- b. Regionale cijfers
- c. Ervaringsverhalen
 - i. kinderen zelf
 - ii. ouders
 - iii. onderwijs
 - iv. zorg

Tip: maak gebruik van goede bronnen zoals de excellentieplannen van jouw regionale samenwerkingsverband, SLO, IHBV, ECHA, Onderwijs in Cijfers, CBS

3. Bepaal de urgentie

- a. Wat gebeurt er als we niets doen?
- b. Voor wie is dat een probleem en waarom?
- c. Wat kost het als we niets doen?
- d. Juridisch kader: is het wettelijk verplicht dat we iets doen? (bijv. leerplicht, thuiszitterspact)

Breng punt 1 t/m 3 samen in een duidelijke elevator pitch: een verhaal dat je aan iedereen in max. 2 minuten kan vertellen.

En maak een uitgebreidere versie die je kan vertellen in max. 10 minuten in presentaties en vergaderingen. Bedenk dat de combinatie van harde feiten en ervaringsverhalen echt overtuigend werken.

4. Breng het netwerk in kaart

- a. Identificeer de onderwijspartners
 - i. primair onderwijs
 - ii. voortgezet onderwijs
 - iii. beroepsonderwijs

- iv. samenwerkingsverband(en)
- v. particulier onderwijs
- vi. adviesdiensten
- b. Identificeer de zorgpartners
 - i. GGD, jeugdartsen
 - ii. aanbieders algemene jeugdzorg
 - iii. specialistische zorg voor begaafde kinderen
 - iv. vrijgevestigde therapeuten
 - v. talentbegeleiders en coaches
 - vi. specialistische HB opvoed-ondersteuningsprogramma's
- c. Identificeer de overheden
 - i. welke gemeente(n)
 - ii. welke organisatie voor wijkteams, sociale teams, centra jeugd en gezin (de gemeente kan vertellen hoe dit is ingericht!)
 - iii. onderwijsinspectie (ervaring is dat ze graag betrokken zijn bij plannen en meedenken, dus neem initiatief en betrek ze erbij)
 - iv. leerplichtambtenaar en RMC's (ook hier geldt dat de ervaring is dat ze graag betrokken zijn bij plannen en meedenken, dus neem initiatief en betrek ze erbij)

4. Bepaal keypersons (beslissers in jouw regio) voor het vormen van een leidende coalitie:

1.(Naam, functie, organisatie , e-mail, telefoonnummer)
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

Tip: je kunt dit ook in een mindmap doen en daarin ook aangeven hoe de onderlinge lijnen liggen tussen de keypersons!

5. Maak afspraken met de keypersons en deel jouw verhaal (pitch!) en bevestig hen actief op hun ervaringen:

1. Hoe ervaren jullie dit probleem?
2. Wat gebeurt er nu aan? Liggen er al plannen? Zo ja, welke?
3. Waar is onderwijs en zorg nu niet dekkend? Wie vallen er buiten de boot?
4. Wat is jullie expertise en wat kunnen we voor elkaar betekenen?
5. Wilt u meedenken in een multidisciplinair comité met andere organisaties? Of is dit comité er wellicht al en wilt u mij introduceren?

Neem tijd om elkaar expertise en zienswijzen te horen op het probleem. Zoek gedeelde inzichten en problemen en bouw daarop verder.

Als er voldoende draagvlak is, is het belangrijk dat het niet blijft bij vergaderen. Want de praktijk is de beste leermeester. Alleen als je gaat bouwen, ben je genoodzaakt om echt samen te werken en blokkades te overwinnen!

6. Begin een pilot voor een (deel)probleem

- a. kies samen een deelprobleem of categorie (zie bijlage 1)
- b. bepaal in- en exclusiecriteria (welke kinderen horen wel en welke niet bij het project?)
- c. kies een school (of groep scholen)
- d. kies zorgpartners
- e. richt de piramides in (zie punt 7.)
- f. betrek de gemeente en het samenwerkingsverband (je committee) en vraag om stimuleringsgelden en 'potjes' (onderwijs) subsidies, startgelden of raamovereenkomsten (zorg)
- g. maak een heldere begroting voor het eerste jaar
- h. benoem duidelijke SMART doelen voor het project (wanneer is het geslaagd??)
- i. geeft het samen een pilot-status en plan vooraf al de evaluatie-datum en evaluatie-werkwijze

7. Piramides (basisondersteuning, lichte- en zware ondersteuning)

- a. Onderwijs:
 - i. wat is mogelijk in de basisondersteuning?
 - ii. wanneer is er een licht arrangement nodig?
 - iii. wanneer is het zwaar en specialistisch?
- b. Zorg:
 - i. welke preventieve ondersteuning is er mogelijk in de basisondersteuning in en rond de school?
 - ii. welke lichte begeleidingsvormen zijn er voor speciale arrangementen (zorg buiten schooltijd of tijdens schooltijd)?
 - iii. welke specialistische zorg is er voor complexe situaties waarin onderwijs niet geheel meer mogelijk is?

8 . Bepaal de stroming

- a. hoe stromen leerlingen in?
 - i. wat zijn de criteria en wie bepaalt?
 - ii. welke budgetten zijn beschikbaar (gemeente en samenwerkingsverband)
- b. hoe stromen leerlingen terug?
 - i. wanneer is het arrangement klaar?
 - ii. hoe zorgen we voor terugstroom?
 - iii. welke nazorg bieden we?

9. Bepaal de regie en verzamel data

zorg en onderwijs-mensen spreken soms een verschillende taal. Welke persoon heeft de regie tussen hen beiden en wie bepaalt de koers als er meningsverschillen zijn?

- a. benoem een regie-pedagoog of regieteam (bvk vanuit beide organisaties zorg én onderwijs)
- b. geef hen de taak om de pilot en het gestarte concept te bewaken
- c. houdt de voortgang goed bij:
 - i. verzamel in- en uitstroomcijfers
 - ii. vraag feedback aan alle betrokkenen
 - iii. verzamel ervaringsverhalen
 - iv. werk vanaf dag 1 aan een rapportage van je pilot! (Bedenk dat daar de voortgang van je pilot van afhangt)
- d. lopen zaken onverhoopt anders of kom je blokkades tegen? Betrek dan je committee (zie punt 4) direct en laat ze meedenken!

Tot slot: dit plan is niet volledig, maar kan je inspireren om een eigen plan te maken voor jouw school of regio. Ik wens je heel veel succes!

Bijlage 1:

Profielen hoogbegaafde kinderen met een ondersteuningsbehoefte

Voor kinderen van 4 tot 12 jaar in Amersfoort

Door: Arjan van Dijk en Marjolein Kraal, sept.2019

Onderstaand hebben wij 8 profielen beschreven van begaafde leerlingen met een oplopende ondersteuningsbehoefte. Deze leerlingen herkennen wij op dit moment in onze dagelijkse praktijk in onderwijs en zorg.

Type	Aanduiding	Hoogste niveau van functioneren*	Ondersteuning s-behoefte	Onderwijs nodig:	Zorg nodig:	Zorgzwaarte
A	De goed functionerende begaafde leerling	Toetsbaar	uitdaging, omgaan met begaafdheid	Regulier onderwijs (compacten en verrijken in de klas, plusklas).	Opvoedingsv oorlichting.	Klein (preventief).
B	De begaafde leerling die specifieke aandacht nodig heeft	Toetsbaar	uitdaging, omgaan met begaafdheid, studievvaardigh eden.	Regulier onderwijs (compacten en verrijken in de klas, plusklas) of evt. voltijds HB onderwijs	Individuele begeleiding/o pvoedingsvoo rlichting	Klein (preventief).
C	De begaafde leerling met extra uitdagingen	Schoolbaar	omgaan met begaafdheid, studievvaardigh eden, sociaal-e motionele ontwikkeling.	Voltijds HB-onderwijs of evt. HB plusgroep	Individuele begeleiding, opvoedingso ndersteuning	Beperkt.
D	De begaafde leerling die veel ondersteuning nodig heeft	Schoolbaar/leer baar	omgaan met begaafdheid, sociaal-emotio nele ontwikkeling, executieve functies, welbevinden.	HB-plusgroep.	Extra groepsbegele iding. Opvoedi ngsondersteu ning	Middel.

E	De begaafde leerling die dreigt vast te lopen	Leerbaar/weerbaar	omgaan met begaafdheid, sociaal-emotionele ontwikkeling, executieve functies, welbevinden.	HB-plusgroep.	Extra groepsbegeleiding, individuele begeleiding, opvoedingsondersteuning	Middel.
F	De begaafde leerling die deels uitvalt	Weerbaar	omgaan met begaafdheid, sociaal-emotionele ontwikkeling, executieve functies, welbevinden.	HB-plusgroep (deeltijd).	Leefgroep en individuele begeleiding, opvoedingsondersteuning (deeltijd).	Groot.
G	De begaafde leerling die uitvalt op school	Weerbaar/leefbaar	omgaan met begaafdheid, sociaal-emotionele ontwikkeling, executieve functies, welbevinden.	Leer-ondersteuning op maat	Leefgroep en individuele begeleiding, opvoedingsondersteuning.	Zeer groot.
H	De begaafde leerling die 'uitvalt' thuis	Leefbaar	welbevinden, sociaal emotionele ontwikkeling	Evt. Leer-ondersteuning op maat	Klinische (dag)behandeling.	Zeer groot.

*= Bij verminderd functioneren vallen in volgorde de volgende domeinen uit.

Niveau's van functioneren:

1. Toetsbaar = om kunnen gaan met belasting, prestatiedruk en veranderingen
2. Schoolbaar = kunnen functioneren en leren in een klas en met schoolse methoden
3. Leerbaar = nieuwsgierig hebben, openstaan voor nieuwe zaken, zich ontwikkelen
4. Weerbaar = energie hebben, goede frustratietolerantie, gezonde positie in peergroup
5. Leefbaar = zingeving, welbevinden, actief zijn, zelfzorg (eten, drinken, wassen/kleden, slapen)